

SEZĂTOAREA

Anul XII, vol. IX, No. II-12. — Folticeni, Ianuar-Februar 1905.

ZICĂTORI ȘI CUVINTE DIN JUD. SUCEAVA

Ii urluit de tot. Nu-l ajută crieru din cauza beției sau oboseală peste măsură.

Urluală. Păpușoi, orz sau ovăs măciuat mare pentru vîte.

M'am ciondănit } M'am sfădit, nu tare.

M'am luat la cioandă }

S'au luat de gilceavă. Un început de sfadă.

S'a stirnit gilceavă. S'a stirnit vorbe de sfadă.

Nu mai tolocăni atit. Nu mai vorbi degeaba.

Ce mai hodorogestă? Spune minciuni, vorbește fără să-și dea seama.

Tot troncănește intr'una. Despre acelaș lucru vorbește de mai multe ori.

Vorbe fără sărt. Vorbe fără înțeles.

Ii pocit la gură. Se întimplă după cum spune.

Aşa i-a fost seris. Aşa a avut să pătească.

Cum ii velicit. Cum ii e făcut să trăiască.

Umblă șuvăind. Umblă cu șiriclic (omul șiret).

Umblă cu șopirciile. Umblă cu amâgele.

Vorbește în tilcuri. Vorbește în pilde, cu alt înțeles.

Trage mița de coadă. Năcăjește.

Ii purtat și 'n ciur și 'n vescă. Ii deprins cu toate năcazurile, om practic.

Om lascav. Om hazos la vorbă, — distrează lumea.

Om guraliv. Bun de gură, vorbește bine.

L-a dus, unde-a dus surdu roata și mutu iapa. L-a dus departe tare.

De-o asvirlitură de băt. Nu-i departe.

I s'arată la o uliță strimăță o teste de ciomege. Poate să mince batae; cum umblă.

Ii deprins ca viermele 'n hrean, degeaba li-i da 'n morecov, că nu-i piește; moare. Ii deprins în mizerie, nu cu trai mai bun.

- A** 'ngenunchiat. I-a slăbit picioarele.
A 'nbrincat de tot. A slăbit, a sărăcit.
Sede pe brînci. Sede cu fața 'n jos.
Sede tologit. Sede lungit jos.
Brîncă. Boală la porci; inflătură la git.
S'a burzuluit vremea. Nouri și vînt după timp frumos.
S'a burzuluit lumea. S'a revoltat oamenii.
Nu te sborși. Nu te minia pe mine.
Lapte sborsit. Din cauza căldurei, nu s'a prins bine smântina pe oale; mai mult zer deasupra.
Sborsit la cap. Părul rădicat în sus; în neregulă.
Zburlit. Găină zburlită; cu penele rare și crețe. Vitele stață cu părul zburlit cînd tremură de frig și stață ghemuite.
Il borsolește. Il freacă; îi face masagiū.
Il mozolește. Il mestecă 'n gură fără să-l roada.
Numa a mozolit cămeșile. Spalate rău; nefrecate să lasă murdaria.
L-a crimpotit. L-a rupt în bucăți.
Ce te mai inbălorești? Vorbește vorbe neplăcute (triviale).
S'au telciuit amindoi. S'a intovărăsit amindoi.
Trăește ou năduv, trăește nădușit. Trăește amărit de cineva.
Trăesc ca mița cu cînele. Trăesc rău.
Trăesc ca ciniț prin gard. Se tot sfădesc, duc trai rău.
Se stupesc ca mițele. Din sfadă se stupesc, trăesc rău.
De cit cu uritu 'n casă, mai bine cu boala 'n oase. De cit s-ar mărita după unu urit, mai bine după unu frumos, macar c'ar mai ciomăgi-o.
Mai bine a 'ntinge 'n sare și s'a uită la soare, de cit a 'ntinge 'n unt și s'a uită 'n pămînt. Mai bine s'a mărita după unu sarac dar frumos, de cit după unu bogat și urit.
Mi-a mincat inima din mine. Cînd cineva l-a năcăjît peste măsură.
Mi-a rupt inima, mi-a ars inima, mi-a fript inima. Scîrbă mare.
Mi-a sărit inima din loc. La o spaimă mare; dintr'odată.
Ce te uîți la un zăbălos ca acela. La unu urit la față și murdar.
 (Zabale la gură: râni, nu sifilis).
Tirlă. Locul unde se inchid oile, unde stață vitele.
Tirla satului. Femeia depravată în sat.
Loc tîrlit. Locul îngrășat de staniștea sau statu vitelor pe el, loc gunoet.
Tîrlomată. Fărmături de gunoae; din care mai pot alege vitele de mîncare.

Ogrinjă. Resturi din plantele de nutreț, rămase în iasla vitelor.

Halotcă. Femeie depravată.

Pocitură. Desfigurat la fizic.

Poghirc. Om mic la stat.

Tincău, ținc. Băetănaș.

Ascultă țincu pămîntului. Stă culebat cu urechea la pămînt.

Sfrijitura, sfrijit. Om uscăciós.

Ogirjit. Slab și incovoiat de spinare.

Lung de mină, ii chisător. Are narav de fură.

Bobletic. Molatec.

O trăgănează. O prelungeste, o amînă de azi pe mine.

Tindăgeșto. Incurcă vorba la cercetare.

Tindală. [Mai pentru partea femeiască ; atât pentru animale cit și la oameni]. Nu-i de soñ bun.

Ii huiduit de toți. Alungat, persecutat.

Parcă-i cu peri de lup. Urit la toți și huiduit, dușmănit.

Are git de lup și pintece de popă. Cel lacom, ce tot răpește munca altuia.

Gogește, ciragește. Bolnav ; nu greu, înainte de a-l turna boala la pat.

Stohnește. Stă pe loc cu boala.

Troahnă (Aşa-i o troahnă). Boală mai mult cu înțeles epidemie.

Şede troinic. Doborit de boală la pat.

Horcotește. Respiră greu ; cu hîrțială 'n git.

L-a 'nbrobodit, l-a 'nhobotat (hobotu miresei). L-a captivat, l-a atras ; de nu se mai dă dus.

I s'au pus puhoielele pe ochi. Nu-și vede dreptu lui.

I-a chicat (căzut steaua). De acum ii rău de el.

Ii stinsă steaua, Il fură sfintu. Are să-l bată.

Și-a mincat luminarea cu tot cu feștilă. Și-a perdit cinstea, trecea ce avea.

Ii vin multe chicușuri. Are multe venituri.

A pățit cinstea miței la oala cu smîntină. A pățit rușine ; gâsindu-l incorrect.

Colacu nu-i acui-i menit, ci-i acui-l minincă. Un lucru pastrat pentru cineva și vine vremea de se dă altuia.

Il stringe cu usa, il stringe 'n chingi, il stringe 'n clește. Il forțază, il ajunge nevoie.

Leacu-i zamă de clopot, Leacu-i zamă de hirlet. Moartea-i leacu. **Ii poartă Simbetele, ii poartă parastasele.** Ii dorește moartea.

I-i milă ca țiganului de pilă. Nu-l crujă de loc.
 Brinza bună în burduv de cîne. Ii un rău.
 S'a prichit. S'a grăbit și n'a isbutit (reușit).
 Din coadă de cîne nu mai faci sită de matasă. Din soiul rău nu
 mai faci om detreabă.
 Ce folos de lapte gros, dacă-i în burduv de cîne și nu-l mi-
 nincă nime. Cel care în aparență ar părea a fi ceva deseamă
 și în realitate-i un ticălos.
I-a tras un frecuș țapăń. I-a dat o bătae; aşa cam din grabă.
I-a dat o soponeală bună. O ocară moralisătoare.
Hei ; băete băetele ! la deal cu opintele și la vale cu oprele.
 Răspunsu celui mai în vîrstă, tînărului ce se caină [se jelue]
 de povoara avalelor sociale.
I-a pus pecetea în frunte. L-a fixat bine, de-l cunoaște ori unde.
L-a potcovit bine; l-a boit; l-a incalțat bine. L-a înșelat cu ceva.
Invăluit cu nacazurile. Năcăjît.
Din zi, din noapte mă bat cu gindurile, ca apa cu malurile.
 Ingrijat tare de afacerile lui.
Multe am tras și nu m'am ras, nici de asta nu m'oî tunde.
 Are nădejde c'a scapa și din valul ce a dat peste el.
Nu-mi grăi pleve. Nu-mi spune borbe seci, minciuni.
L-a atins la rană ; l-a pălit unde-l doare. Pe de parte i-a criticat
 slăbăciunea, patima, pacatele.
I-a dat cu degetele la ochi. Fățis i-a zis ticăloșiiile lui.
A stricat-o la git. S'a perdit increderea, creditul.
Au inpuțit brinza. S'a desbinat de tovărășie.
L-a juguit bine. L-a deprins, l-a supus.
Hocnit. Pe loc oprit să dea inapoî.
Ocnit. Sarat prea tare.
Horopsit. Persecutat.
M'am teleguit cu el. M'am servit cu el, aşa rău cum a fost.
Ii fără vlagă. Fără putere.
Vlăguit. Obosit, slăbit de muncă.
Umblă teleleu. Umblă fără nici o treabă.
O dusă s'o venită s'o vreme prăpădită. A umblat în zadar.
I-a croit v'o cîteva tăujere pe spinare. I-a dat cîteva ciomege.
Zatocinit. Nutrit rău.
Ii dă zăgnete. Focu de surcele ațită în gura cuptorului după
 ce a dat malaiu în el. Ațită pe cineva să nu se lese.
Hardughie. O clădire mare.

- Ia un spinzurat iī.** Zburdalnic, neastimpărat.
- Porc gros de obraz.** Care se bagă peste munca altuia, nu-i modest.
- Colțos.** Care încoltește cu vorba, se tot pune de pricină.
- Face fălcăi.** Se îngrașă. Care de la o vreme nu se dă supus.
- Face gît.** Se găsește cu cap și se opune cu vorba.
- Face tărăboi.** Face răscoală.
- Face zurbavă.** Stirnește huit între mulțime.
- Se face hălägie.** Se face huit în adunare; vorbesc mulți și nu se înțelege.
- Iī gros în ceafă.** Om bogat, cu influență.
- Iī de cei ce bate brinza în garafă și intinge pe din afară.** Om avar.
- Nu-i nici de zama ouălor.** N'ai nici o nădejde în el.
- Flenduros.** Om sarac.
- Dupuros.** Murdar, rău imbracat, nepeptănat; cu pără incilicit.
- Mizgă.** Seva plantelor, glodul în urma unei ploī răpede, cind iī lunicuș.
- Numa l-a mizgilit.** N'a spalat bine un lucru, pe care aū rămas zoi (murdărie).
- Iī gidilă la inimă.** Iī vorbește lingușire pentru a-l atrage.
- Iī șuchet.** Iī aspru, nebunatic de rău.
- Iī șui ; iī tuiș ; n'are toate grăunțele în cap.** Cam nu în toate mințile; nu-și dă seamă de ce facă.
- Iī hututui.** Nu mai vorbește dulce, ci tot ho și tio.
- Iī lăliie.** Femeia care merge pas larg și legănat.
- Iī cu tăt i.** Nu se crucează la muncă, vorbește de dă deadreptru, nu mai încunguri.
- Iī cu toane.** N'are statornicie; cîte odată face mult, alătăru nu vrea.
- Iī cam intr'o parte.** Cam prost.
- Iī berechet.** Șiret, de numă însăla pe alții.
- Iī șicher.** Iī băiat.
- Iī zărghit.** Iī sărit din minte.
- Iī surpat.** Dureri în organele genitale.
- Iī țanțoș.** Iī mindru și merge peptos.
- Iī vintuit.** Nebunatic.
- Furtunatic.** Acum bun, acum rău.
- Pisicher.** Pleșcar.
- Pehlivân.** Care tot ia în rîs pe altu; care spune brașoave [glume] multe, de rîd alțil.
- Iī birzoi.** Iī strengar.

- Ii dirz.** Moșneag ce încă-i voinic, merge tare.
Nu te indirji. Nu sări la mine, crezind că ești mai tare.
Se oterăște. Increțește fruntea; arătând neplacere.
A tras o durdură. A tras un năcaz înfricoșător.
A scapat de o cumpănă. A scapat de o primejdie.
Tacă-ti lioapca și nu mai clămpăni. La sfadă; să tacă din gură.
Clămpăni. Cind tot hodorogește cu trîntitul clampei la ușă.
Atita am zgribulit de frig, de-mi clămpăniau dintii in gură.
 Am tremurat de frig, de-mi dîrdiau dintii în gură.
Ce mai lihăești? (lihău). Ocară; ce mai vorbești degeaba?
Zădărește. Provoacă, ați jă.
Zgindărește. Scarpină și rupe rana ce are.
Scociorăște. Caută și scoate de unde-i ascuns.
Scormonește. Stirnește
Cociobăește. Cată prin toate părțile.
Scotocește. Scoate din fund ce a mai rămas.
Hapsin. Lacom la mîncare, la treabă.
Horopsit. Persecutat tot într'una și alungat.
Morocănit. Adesa mustrat.
Tolocănit. I-a tot zis multe vorbe dojenitoare.
Dojană. Ocară, mustrare cu vorbe simfîtoare; îl doare în suflet.
Hocnit. Oprit în loc din mers.
Ocnit. Sarată prea tare o mîncare.
O mozolește. O mestecă în gură, fără s'o poată farma.
Avalèle. Afaceri. Îmă plătesc avalelele, îmă plătesc contribuțîile.
Multe angarale pe capu lui Multe dări.
Găteje, vreascuri. Crengi uscate de arbori.
Schimonosit. Schimbă în o formă urâtă.
Și-a capatat posvolenie. Și-a capatat voie, permisiune.
L-a adus într'un buc. L-a adus în scurt timp.
Se telcuesc la un loc. Se sfătuiesc pentru o tovărașie.
Hăt an tîrt (tărt). Celalt an trecut.
Mai rojdîm cite ceva. Mîncăm cite ceva uscat, pînă om mîncă de abinele; să ne săturăm.
Mergî cetinel (citinel). Mergî încetîșor.
Citi. Să zice la viței cind îi alungă.
Cîti. Se zice mîței cind o alungă.
Spune-i să-să bage bumbac în urechi. Să ță seama, să urmeze după sfaturile date.
Mă! deschide-ti ochii. Să bage de samă ce face.

- Buduhoală.** O boală ră, molipsitoare.
- Troahnă.** Boală cu dureri în întregul organism.
- Sede troīnic.** Bolnav la pat și nu minică nimic. (cîndel pag 187)
- Tot mai trohnește ; Cirăgește ; Gogește.** În convalescență.
- Ciulihoaie.** Un lemn îmbracat cu haine răle, să spărie păsările stricătoare recoltelor. Se mai zice și unei ființe slute la chip și port (îmbrăcămintă ; de-i om).
- Desmațat ; umblă decins de peste cămeșă.**
- Hulburește.** Tulbure, să se amesteece grosu din fundu vasului, cu partea lichidă de deasupra.
- Hulpav.** Căutătură (privire) spărietă.
- Inhulpat.** Cu blană de vulpe pe la gulerul hainei.
- Hulchit.** Recolta care de multe ploii a crescut mare în pał ; fără legătură bună la spic.
- Răspunde răstit.** Răspunde cu minie.
- Il ia în răspăr.** Il ia cu aspru.
- Cioarsă.** Cuțit vechiū și netăjos.
- S'a mai ciorsăit.** S'a mai deprins.
- Se ciorsăește.** Se scarpină pe trup.
- Se cișmolește.** Se învîrte și se scarpină în așternut (cînd doarme).
- Borhăie.** Organele tubului digestiv.
- Borhăit.** Răscolit.
- Bucciu la cap.** Tîmp, pricepe greu.
- Merge hortiș.** Merge deacurmezișul.
- Hoartă, hortog.** Car vechiū, stricat.
- Umbă mortiș după ea.** Amorezat de ea.
- Ugilit.** Umilit.
- Bletogit.** Muet de nacazuri, de depravații. Plante bătute de brumă.
- Zolește.** Cămeși spalate cu leșie și spon.
- L-a zolit bine.** Multă și aspră dojană moralisătoare celui rău.
- S'a vinzolit cu el.** S'a luptat din putere.
- Strașnic om.** Cumplit, voinic, fioros.
- Ponosit.** Uzat, lucru învechit.
- I-a găsit ponoase.** I-a găsit greșele.
- I-a catat cotlete.** I-a catat pricină ; să-i găsască greșele.
- Cotlet.** Greșală la nividitu prin ițe și spătă [la lesutu în stative].
- I-a catat nod în papură.** I-a catat pricină ; să-l învinuiască pe nedrept.
- I-a catat circiob.** I-a catat pretext pentru a se sfâdi, a-l ocărl.
- Ii brăcuit.** S'a luat într'ales să ramas ce a fost mai rău.

Mustuit. Fructe farmate; a curs mustu din ele. Om muncit de aljii.
Ii gitruit. Trecut cu munca și foamea.

L-a gitruit boala. L-a dovedit boala să a cazut la pat.

Ciumpav. Vită ce deabia calcă, fiindu-i stricate unghiile de petriș sau boală.

Se ciortea ; se ciondănea. Se cam sfădea.

Zamorit. Nu bine hrănit ; tot cîte puțin ; ia să-și ție zilele.

Zapor ; poartă moara cu zapor. Pe secetă închide iazu morei, de se stringe apă mai multă, căreia îi dă drumu de poartă petrele, cît este unde, curge, pe urmă iar inchide opustu de se mai stringe din nou apă.

Nu te sprehui. Nu te scutura peste vasu cu apă sau peste mîncare.

Sa ciunchit jos. S'a pus intr'un genunchiu.

Bleotocărește. Copiii mici cînd incep a strica cuvinte de învățatură.

Ciocirtește. Un lemn stricat cu cioplitu pe mai multe locuri ; de învățatură la cioplit.

Hlichit de foame. Slab de foame, de mai nu poate mînca de pe deposit ce-i de mîncare.

O linchit mița. A gustat de cîteva ori mița din mîncare.

Toarnă cu nechiumuluita. Dă prea mult, fără economie.

Dupurluit. Pasarea smultă de pene sau o vită cu lîna smultă de pe ea.

Cotrobăit. Caută ceva făcînd hodorog. Cotrobăește cu lingura prin oale [cătînd carne].

Zoit. Spalat rău, de a ramas murdărie în urmă.

Zoi. Apa plină de murdării.

Leșiet. Spalat cu leșie (apă de pe cenușă).

Leșier. O țesetură groasă de buci, ce acopere ciubăru cu cămeșile la fert, pe care se pune un strat de cenușă și turnîndu-se uncrop, se strecură ceia ce se chiamă leșie.

Un fliac. Ceva de nimic.

S'a flecuit. S'a farmat toată mîncarea la fert ; s'a făcut omul de nimic, biat de nu se ține.

Răcăluit ; am răcăluit prin casă. Am ras glodu, eoșcoviturile de pe păreți și am maturat. Am răcăluit gunoaele din țarc cu strinsură și le-am făcut o gramadă.

Se pune în rică. Se împotrivește cu sfadă.

Se pune în poară. Nesupus la ordine și sare cu gura, de te apucă de ochi,

Ponci ; ii ponci la vale. Inclinație mare, de răpede trâsura.

Ponciș; ī-a dat ponciș. L-a ghiontit cu capătu brațului.

Stingher. Un boū despărechet.

Stingherit. M'a stingherit de la treabă; mi-a lipsit un instrument fără de care nu puteam lucra ceļa ce trebuia. Mi-a lipsit un tovarăș fără care n'am putut lucra.

Introlocat. Am introlocat la un loc, am strins la un loc ce am avut.

Intruchipat. Am inchipuit cam cu nevoie, din ce am putut și s'a facut lucru său treaba.

Injghebat. Am inchipuit din mai multe bucați s'am făcut luerul.

Cind ii la dică. Cind ii la sfîrșitu trebei. Mai e zicătoarea: Cind la dică, nu-i nimică.

S'a inecat ca țiganu la mal. Cind aproape să scape, s'a inglodat din nou în nacazuri.

Sbuciumat. Muncește cu nacaz. A ramas de sbucium; copilul ramas de părinți sau soțul de soție și muncește singur, de nu mai poate dovedi nacazurile.

Potromosit S'aū potromoșit toate cîuveile (lucrurile de gospodărie) ramase; s'aū perduț, împrăștiet, furat, stricat, dăruit, — s'aū derăpănat una cite una.

Imblă besmetic. Imblă amețit de cap, n'are mintea limpede la trebi; să știe ăe unde să le ieie și unde să le sfîrșască.

Uitit. Uita ce mai are de făcut.

Hirmuită. Neașezat în regulă hainele pe corp sau alte lucruri.

Stropsit. S'a stropsit la dinsa. A răcnit la dinsa cu sfada multă și a amenințat-o.

Lipsită. Ră de gură: blastămă, ocărăște de toată nimica.

Smuncită. Iute la vorbă, la treabă și de cele mai multe ori greșește.

Zghihuită; [il zghilue dracu; il scutură epilepsia] sburdalnică din cale afară. Se mai zice sprehuită, spinzurată.

Ghilește, ghilește pinzele. Le moae în apă și le intinde pe iarbă la soare, — cind aproape de uscat iar le moae și le pune la soare.

Ghilosește. Se spală pe față, pe corp, prea mult, frecindu-se cu sopon.

Frunzărit. Iarbă sau fin, mincat puțin din el, rămas mai întreg.

Irosit. S'aū prăpădit lucruri în zadar.

Istovit. S'a sfîrșit. Istovit de muncă; farmat; stoarse forțele de muncă.

Nu-mi dă ragaz. Nu mă mai rabdă, (mă tot chihăește) îmi tot cere într'una.

Jecuți. Executori. Jac pe norod: dări nedrepte.

Bletogit. Veștejtit, s'a muet.

Crincedă. Carne nefriptă bine; cu singe în două.

- Pirpilit.** Nefript bine, necopt bine.
Crinceen om! Care comite fapte de îngrozește. „Să încrincenă carnea pe mine“: mă cutremur cu frică de grozăvenia ce am văzut.
Rinced. Impuțit, stricat; aproape în putrefacție.
Anapapăda om! Indărăpnic și şiret.
Il apucă toate năpădăile. Cel nervos cind se înclăudează.
Tricolici. Epitetu băeților mici obrasnici.
Vintricel. Puntea de închiere a bazenului ce unește picioarele.
Vintrea. Desinteria.
M'am pospăit. Am mincat puțin să alung foamea numă. M'am îmbracat aşa ca un golan de frunte; cu puțină cheltuială.
Un pospăi de omăt. Puțin omăt; de numă a uns pămîntul.
Zatocinit. Pedepsit cu foamea.
Chisălițit. Mincare farmată la fert, fructe farmate în vasu undepuse.
Hlobanat. Zguduit, clătinat.
Se hițină. Se clătină încețișor.
Se dă huța. În scrinelobu copilăresc sau prinț de o creangă se balansază în aer, înainte și înapoi.
Haidău. Argat boeresc la vite.
Hălăciugă. Amestecătură de oameni mulți, chiburi cu calici la un loc.
Hrubă. Bortă pe sub pămînt, peșteră.
Tîrsitură. Copilandre obrasnice și nerușinate.
Tirși. Copacei tineri și crengosi, care cresc la răritură.
Buhăs. Copacel scurt dar crescut rotat, cu multe ramuri, din cauza c'a fost tot ros de vite, — de departe pare a fi o tufă [mai mulți copacei la un loc].
Buhos. Cu părul capului sburlit; nepeptănat de multă vreme.
Chelfăneală. Bătae trasă cuiva; mai mult cu tras de cap.
Hitcait. Ocărit și alungat ca pe un cine.
Părindat. Cercați unul după altul, mai mulți. Le-am părindat pe toate vitele; le-am controlat pe toate deamărunțelu.
Am țirciit oile (sau vacile). Am muls puținul lapte ce aveau.
Hojma. Într'una. Hojma trec pe aici: tot întruna trec pe aici.
Hojmalău. Om mare la trup și mintea-i copilărească. De unde se zice: „Mă! ești cogemete hojmalău, ia-ți sama ce faci“.
Cobe. Găina cu pelea deasupra și virvu limbei uscate, din cauza setei și tot fliscăe din gură; un fel de tusă a ei.
Un cobos. Om bolnăvicioș, care tot tușește.

- Iși bate giamburu.** Umblă numai după strengări și petreceri.
- Crancăi.** Flecăi ce umblă chiuind, cintind, hîrjonindu-se (se înping, se trag, de rîd) pe ulițele satului.
- Umblă creanga.** Umblă cînd la unu, cînd la altu și nu-și cătă de trebile lui.
- Umblă lela.** Umblă aşa fară nici un capăt și nu face nimic.
- Umblă frunza frăsinelului.** Umblă pe la haburi (petreceri) nu cătă de treabă.
- O onanie.** O ființă scîrnăvă [urită la fizic și nedesvoltată].
- Pricopsit.** A pătit rău ceva.
- Pripăsit.** Un animal sau om străin, alipit pe lingă cineva și nu se dă dus.
- Farfara.** Nu ține secretele ; divulgă.
- Badraganie.** O bolfă ; imflătură pe corp.
- Hăugaș.** Mincătura de apă pe urma carului la o vale. „S'a dat în hăugașu lui“ : s'a dat în obiceiul lui, deprinderea-i.
- Și-a dat în pirtie.** S'a dat la treabă, s'a făcut om detreabă în urma unei pedepse.
- S'a deschis pirtie.** S'a deschis drumu prin troian sau un desis de pădure.
- S'a dat în teapă.** Omul de mai sus ce inclină spre apucăturile rale a familiei din care se trage ; de unde și zicătoarea „apa trage la matcă și omul la tiapă“.
- Și-a dat în petice.** Omul ce un timp se poartă bine și de la un timp îar începe cu purtări rale.
- L-a pus în cofă.** Unul a răpus cu argumentele pe altul.
- L-a pus la talpă.** Unul a întrecut cu afacerile pe intrigantul său, l-a răpus în luptă politică.
- Îl am la tașcă.** L-am prins cu ceva și-l dau de gît cînd voi vrea.
- L-am prins de nas.** L-am mituit cu ceva, de numai zice nimic.
- L-am dat peste nas.** L-am înfruntat pe cel obraznic.
- A luat o naframă.** A luat o ocară. „Aī capatat o naframă“? Aī capatat cinste dacă te-ai dus eu minciuni.
- Şede intr'o rilă.** Șede într'un cot.
- Cărăcudă.** Pește mult și măruntel; într'o adunare, codașii societății.
- Tulit; a tulit-o la fugă.** A fugit răpede pe ascuns.—Tulește-o mă ! Fugi răpede, să nu te vadă.
- Tulercă.** Căciula mare și veche. Ia-ți tulearca de pe cap ! Ia-ți căciula de pe cap.

A cotozit mămăliga. A mestecat-o rău, de-i cu boțuri prin ea. —
Cotozală : mămăligă ră.

Tuflește. Bagă mult cu deasila ; tuflăște în gură cît nu-i înceape.

Infulică. Vita cu lăcomie cînd scapă la strînsură, ia în gură șumăege mari, de parcă se îneacă cu ele.

Pufăe. Suflă în foc să se aprindă.

Foltea. Mare în pîntece, nesătios ; tot mînincă adesa.

Fosăe. Respiră pe nas, mai cu samă cînd doarme cu gura închisă.

Fornăe. Respiră cu sgomot pe nas. Fornăe caii cînd se sperie de ceva. Fornăială : omul care vorbește pe nas.

Horăe. Respiră greu, cu sgomot pe gât (în laringe).

Inhapă. Ia cu lăcomie și mînincă, să nu-i apuce altu de dinainte ; zicătoarea „inhapă ca lupu“.

Inhață. Smuncește și ia la dînsu ceva.

Hăcue. Tae mărunțel ceva.

Dumică. Farmă în bucăți mămăliga în lapte.

Făcăluit. Fasole făcăluite ; mestecate cu lingura pînă le-a farmat și făcute ca un sos gros.

Aburcă. Ajută cuiva a rădica o greutate în spinare.

Tabircește. Singur se năcăjește de-și rădică o greutate în spinare.

Icnește. Un gemăt scurt scos de durere cînd a căzut rău cineva.

Hlizește. Ride aşa nu din toată inima ; se mai zice hlizitură, celuī ce tot ride mai la toată nimica.

Nu te zăhăesc. Nu-ți tot fac pretenții.

Zahată și pardosală. Tot cu acelaș înțeles ; dos la vite din ogrinji, gunoae, stuh, ... imprejurul tîrlei.

Rast. Pîntecele umflat în urma frigurilor.

Jordie. O nue de bătut băeții obrasnică în casa părintească.

Injardăluit. S'a mai injardăluit, (s'a mai intrarmat) s'a mai îndreptat de slăbacîunea de boală.

Jbirc. Carne vinoasă.

Jbircotește Vițelul ce tot suge la vaca mulsă și după ce i s'a gătit laptele din pulpă,

Se pune în poară cu el. Se pune cu vorba contra celuī mai tare de cît el.

Nu te mădări. Face mofturi la mîncare, ori cînd îi poftit la cinste.

Motoșcă. Legătură în petică, de parale.

A făcut o posnă, o șotie, o isnoavă ; a făcut o greșală.

Labă. Picioru cînelui, a ursuluī, a lupuluī, a mîtei. Se mai zice ca insultă pentru un om că are labe ca de urs. Si cînd amenință

pe cineva cu palma : „Mă ! cind ţ'oi da o labă amuș, aî să asculți ţincu pământului și să auzi cinii urlind în ceriu“.

Strașnic ; om strașnic de rău : hărțagos peste măsură ; se tot sfădește și se bate cu toată lumea.

Strașnicie ; mai cu samă vremea ră de afară ; ploae cu grindină și tunete, de te ia groaza.

Balțit. O funie întinsă sau o ață, s'a lasat în jos de mijloc ; s'a bălțit natra sau lasat în jos firele pe stativile de ţăsut și trebuiec intinse mai invirtind sulu.

Balțat. Vită cu părul alb peste mijloc și încolo roșă, neagră porumbă sau plăvană. Un lucru se zice că-i balțat, cind de la un loc îi vrăstă cu dealtfel.

Vriste. Dungi de diferite culori pe la laicere. Vrăsta și vîrstă se mai zice anilor ce numără omul în viață. Om de vrăstă ; om de starea bărbătiei între 30 și 40 ani.

Girtan, femenin **girtancă**. Om robust și gros în gât. Oamenilor de la munte cu osebire li se zice girtani. Cei de la șes îi strigă : „Măi girtane, mă !“

Culese de **S. Mihăilescu**.

C O P I L U I

(Obiceiuri din comuna Țăpu, județul Tecuci).

Ingrijirea care se dă copilului, imediat după naștere și pînă la 2-3 ani, este destul de mare. Primele îngrijiri date copilului sunt date de *moașă*, cit mama stă lăuză, „cit stă pe pae“, cum se zice, și aceasta ţine iarna 3-15 zile, vara 3-7 zile. Copilul, în primele zile, este scăldat în apă călduță, fără spon, și nu în leșie, de 3-4 ori pe zi și înfașat în scutece. *Scutecile* sunt din diferite pinzeturi de tirg, mai ales ; apoi cind copilul s'a mai mărit, scutecile îi sunt de casă etc. Feșe, sunt niște bete învechite, sau o ață.

Se crede că în timpul cit e facerea, să nu intre copiii ori oameni bătrâni în casă, că se naște copilul prea rușinos și aşa va fi. Mamele fac fașa foarte lungă, căci zic că le trăesc copiii.

Botezul se face după 3-15 zile. Dacă copilul e întâiul născut, de ordinar cine a cununat pe părinți, il și botează. După botez, sau chiar la botez, nașul aduce scatice nouă copilului, iorgan, chitie și bete pentru înfașare, iar mama să nașească o bucată de pînză, primind și ea de la nașa sau *ninașa* băetuui, cu care-i cumătră, o

rochie și altecele. Moașe, pentru serviciul făcut, i se dă de la 50 bani pînă la 2 lei, materie de o baschină, vr'un tulpan, vr'un bariz, vr'un cașmir, vr'o pestelcă, etc. Aceasta este moașă, la care un copil ține mai mult ca la nașa, nînașa sau mama lui „pentru că ea l-a tăiat buricul, cînd era numai cît lingura”. Copilul îi mai zice și *moșică*.

La botez, tatăl copilului nu se duce de loc, după cum n'are absolut nici un rol în toată orinduiala nașterei. — Lui i se aruncă căciula pe garduri, ori pe lemnele din fața casei, ori rădăcinî ca la ori și care copil, frate cu nouă născut.

Botezul se face la un ceas din noapte, sau mai tirziu.

Adoua zi e cumătria. Mincări peste mincări, masa întinsă mare cu vin mult și multă lume poftită. Bucatele-s ca la pomeni, ba mai mult, „că doar prăzmuesc în sănătatea celor vii. Se bea prea mult poate. O femeie gureșă începe la sfîrșit să stringă darea, 50 bani, etc., pe o farfurie. Gureșă trebuie să fie, ca să poată stoarce pe mesen. Ea recitează și poesiî cu acest sens :

Dați gologanul

să trăiți la anul.

*Ia mai dă și dumneata
că cu atit n'ăi scăpăta.*

*M'a făcut mama pe prag
ca să zic lumii de drag;
m'a făcut mama la ușă
să fiu Doamne jucăușă;*

Multe din aceste versuri sunt satirice și adresate moașelor-mari, cumetrei-mari, cumătrului-mare, toți mari ca să fie mai bine :

Pentru moașă :

*Frunză verde foî de nuc
valeo moașă, mă usuc;
ești frumoasă frumușică
bucăjica parcă-ți pică.*

*Moașă mare, moașă mare,
moașă 'n cale imi tot rasare,
ispitește și mă 'ntreabă
de mai am cumva detreabă.*

*Moașă rău s'a cheftuit
și frumos că s'a gătit*

*Ia mai dați
ca să jucați.*

*Pune colea cu noroc
pînă n'ăi porni la joc.*

*Cine dă Domnu să-i dea
pune colea pe tabla
pune și nu te uită.*

*cu bariz și cu tulpan
și uncheșul cu suman
cum n'a mai purtat de un an.*

*Sare moașă pe-un cosor
să-ți trăiască cel fețior,
și se 'ncalecă pe clește
și mininecă bors de pește.*

*Cătră nașu și nașă :
Botezat ca botezat,
să te văd la cununat.*

Ce te 'nalti și te mărești
și mi te tot fudulești,
fudulia-i fudulie
pune frangu pe tipsie.

Să-ți fie cu norocire
și la altă împlinire,
să-ți fie cu veselie
la botez și cununie.

De trei ani n'am botezat
și c'acu n'am mai mineat.

Cind cheful s'a prins de-abinele, incep și străinii cu cîte una, legîndu-se cind de cumetri, cind de moașă, cind în general de femei ori de barbați :

Uiu ! iu ! și tra la la
sărmana nevasta mea
s'o păzească Dumnezău
că-mi gicisă gindul meu.
Hai nevasto mergi la plug ?
— Nu pociu boii să-i injug.
Hai nevastă hai un pie.
— Nu pociu grapa s'o ridic ;
mai barbate ia mă lasă
ca să stau trei zile acasă,

Ciud aproape să-si ea petrecerea sfîrșit, unul mai „purtat“ ține tuastul :

Să trăiască,
să 'nflorească
să vă bucure
să vă scuture (?)
anii mulți !
că aşa și pe noi ne-a făcut
ne-a crescut
și alții cu noi a băut
chef mare a făcut
și poate s'a fi și îmbătat
cum e de la Dumnezău lăsat ;

Cumâtră, cumâtră hai
ce ți-s ochii nătărăi,
că te vede cel barbat
și-a să dai de botezat.

Câtră cumâtră-mică :
Măi, dar ce bucate
nesarate
nechiparate !

Frunză verde și-o sulfină
ești cumătro la lumină
uită-te că-i casa plină.

că ți-oiu face și ți-oiu face
treabă să aibă cine-ți face :
trei băeți și-o fată mare
să-ți aducă de mincare.

Cască-ți ochii înspre ușă
șede moașa înspre ușă
frumușică
mititică
imbrăcată, i-o păpușă
dar păcat că stă la ușă.

iar noi
pînă de-apoi
să bem și să chefuim
în sănătatea lui N. să ne
veselim
dîndu-i sănătate
și bunătate.
Alții părinții să mai facă,
și care a mai trăi să mai pe-
că viața-i scurtă (treacă
și grija-i multă).

Bani cari s'a strins de la botez, se țin, fiindcă-i norocul co-

piluluș. Nașul și nașa și moașa și tatăl copilului îi pun ceva pe frunte și se păstrează iarăși. De ce? Fiindcă cei „de la botez și cei de pe frunte se păstrează“, și atit.

Trece o săptămînă, două, un an, 10 ani, dar părinții copilului trebuie să se îngrijască, de la o vreme, să ducă nașului colaci, fiindcă aşa-i obiceiul „să-i dai colaci“. Nimic mai simplu, de cît că într-o zi, mama copilului se duce cu o basma cu colacă la nașa fiului său fiicei sale și: „cumătriță dragă, n'ai avea banat că prea am întîrziat, bun nu prea s'a întîmplat și ca puțin, dè, cum s'a aflat, după obiceiul țăcă țăcă adus colaci lui N. (numele fiului)“. Cumătra îi ia și nu zice bodaproste, de oare ce totul e de datorie. Mare vorbă e în sat cînd o femeie, trece ani, și nu duce colaci cumetrii sale. S'apoi dacă ar fi numai vorbă, dar chiar și fiului îi merge rău, ba chiar nașa nu primește pe fin să-i sărute mîna. Puțină treabă, dar pentru puțin multă vorbă.

Copilului mititel nu i se rătează părul, necum să i se tunză pînă nu îi ia nașa din păr. Naș de aldoilea, se caută tot cel ce l-a botezat, iar cînd acesta a murit, ori nu-l poate primi, atunci se caută alt naș. În ori ce caz, de omenie trebuie să spui nașului dintăi, dacă-și lasă copilul, să-i ia din păr fiului alt om „străin“, ori cînd are cineva poftă să ță-o facă, trebuie să te rogă de întîiul naș-să-ți dea voe. Dacă-ți dă, atunci — sănătate.

Luarea'n păr sau *luarea din păr*, la noi se face așa: se ia o luminare de ceară galbenă și i se scoate ceară de pe feștilă, se desparte în 5 și fiecare parte se frămîntă în cîte un smoc de păr din frunte, de la ceafă, din timpla dreaptă, din cea stîngă, și din creștet; apoi se tae cu foarfecele și în creștet, nașul, dacă a fost tot cel dintăi, mai pune ceva; dacă-îi noă, pune grăsișor. Pentru copil acesta îi *naș*, iar pentru părinții e *cumătru*. Cu această ocazie, copilul primește o rochiță, măsa o pelcuță sau altă ceva; fiul mai primește cîte un vițel, mînzat, vacă și chiar cîte o bucată de pămînt, etc.

După cîteva zile, mama duce al doilea rînd de colaci.

Unele „luări în păr“ sint însoțite de cumetrii ca primul botez; altele și cele mai multe nu.

Copilul poate fi tuns cu foarfecele, de acum. Părul se păstrează ca aducător de noroc.

Viața de leagăn. — Ar fi prea dulce viața de leagăn pentru un copil, cînd ar simți-o. Părinții însă să bucură în locuî lor; mamele în special.

Nu-i adevărat că copiii sunt *neglijati*, cum spun în gura mare unii. Nu-i cum ar trebui să fie, și lucrul e foarte natural. Mama, mai ales dacă-i tinără, e la casa ei, are prea multe de făcut. Cum să se îngrijească de copil? Il spală, „il scaldă” în fiecare seară și atât. Nu e necurățenia un motiv pentru cări mor copii, ci timpul, arșița de pe cîmp unde-i lasat cît mama lucrează, frigul cît mama culege popușoi, etc.

Babele — mama și soacra — se îngrijesc de copii uneori. Ele-și aduc aminte de feciorii lor cînd erau mici și cu drag îngrijesc nepoții acum, cu fapta și cu cuvîntul.

Copilul stă în leagăn, mama îl privește, îi se umple inima de bucurie cînd vede trup din trupul ei; în imaginația ei îl vede crescut — scăpat din nevoie — cum zice, îl vede flăcău sau fată mare, pe ea se visează bătrînă, trăind pe lîngă feciorul sau fiica ei.

„Bărbatul?”, zice ea, bărbatul să-i facă și să-i dai de mîncare, încolo pace și sănătate”. E drept că femeia ține mai puțin la bărbat de cît la copii, cu toate că ce-i mai rar e mai scump, se zice.

Mama-și vede copilul, frumos, visător, mama cîntă de dragul ei, *cîntec de leagăn* sau *cîntec de legânare* cum se zice mai degrabă pe la noi.

Leagănul e o covată, sau e făcut într'adins pentru copil. Sara, tot cînd sau cusind, își leagănă copilul cu piciorul și cîntă cînd barbatu-i dus în sat, cînd ceilalți copii, stați, dacă-i ere, mititei, dormind sub asternutul de lină, la un loc cu motanul. Mama singură cîntă de dragul lor, de dragul celui mititel!

Prin urmare, cîntecile de leagăn, se rostesc și *cînd adorm* copilașii, și puține cînd vrea *să se adoarmă*.

Mititelul, cînd îi este somn, se freacă la ochi cu minuțele lui pline, cască frumos și vedem cum i se lasă pleopele rotunde obosite: „Faci *nani*, pușule? il întreabă mă-sa, cînd el nici ta-ta-ta-ți nu poate zice”, haî cu mama *nani-nani*, și îl aşează în leagăn, ori dacă-i mai mărișor, în pat.

Ca să adoarmă, se cheamă somnul cu bisilabul: *luliu*, și la fiecare legânare se zice *lulin-luliu*, și din cînd în cînd, *luliu-luliu-luliu-luliu-puișor*.

Considerația, care se dă leagănuș e mare și frumoasă, devine un lucru, dacă nu sfînt, dar foarte iubit pentru un copil, sau mai bine, bătrîni îl fac pe copil să și-l ia drept un lucru iubit; de aceea văzut-am copii cari încep a plinge cînd îi sudue părinții: „..... leagănuș tău, porc de cine” sau: „..... legânarea ta, purcelule”; ei

pling, poate mai tare de căt dacă ar fi plins dacă î-ar fi suduit de mamă, de bunică, cum n-ar fi plins de loc dacă l-ar fi suduit de un lucru sfint.

Aceste cîntece de leagăn, nu-s prin urmare, cîntece pe care le cîntă fetele mari sau flăcăi, pe care „le știu” și le însoțesc de melodie. Dacă mama iubitoare cîntă la leagănu copilului său, cîntecul ei e pornit dintr-un sentiment puternic; gura e un mobil numai puțin controlată. E destul că îndrugară o melodie, puțin îi pasă ini-mei, ce mai înșiră *că vorbe*. Pentru aceasta, cîntecele de leagăn sunt scurte, nu se pot culege: sunt aprinse și spontanee. Mama poate cînta 10 cîntece într-o singură noapte, închipuindu-și că a cîntat 10, cînd în realitate n'a fost de căt unul și acelaș, un șir de substantive și calificative, diminutive și încolo melodia melancolică-optimistă, traganată, orientală. Cîntecele de leagăn sunt *propriu zise*, cînd ele se referă la copil, cînd îl alintă, îl face frumos, cheamă somnul, și cîntece de dor, cu conținut diferit. Adoua categorie nu ne interesează aici. Atât numai amintim că unul care le simte, le cunoaște care se pot cînta și la leagăn și altele nu. Unele sunt unde o fată se laudă că-i frumoasă; altele unde se spune că cutare flăcău e frumos, o mică scenă de dragoste, o răpire, o mică imputare, etc. Toate sunt de dor, *doină de leagăn*, cu subiect și vorbe dulci.

Se culeg foarte cu greu. Daă vr'o cîteva, care le-am putut aduna. Primele 4 sunt de la o femeie care n'a avut niciodată copii, dar care le cîntă cînd leagăna pe vr'unul străiu. Cîntecul al 7-lea cînd l-am isprăvit de scris, am rugat pe-o femeie: — Mai spune-mi și altul, ea îmă răspunse: „care? tot aista?!”

1. Nani, nani fiul mamei,
că mama te-a legăna
și cu dor și cu cintare,
să crești, puișor, mai mare.
Nani, nani, măicuță
nani băețel.

2. Măicuță la fereastră
vine o pasere măcastră,
băețel frumos,
și tot zice din pruncie
cu versul ei cel duios.

3. Nani, nani, nani-na
puiu ca tine n'oiu astă,

pe cerul cu stelele
pe cîmpul cu florile,
ochișori mamei.

4. Nani, nani, puiul mamei
nani, nani, îngeraș
dragul mamei copilaș,
dormi că maica te păzește
și la tine se gîndește,
ca pe-un pui de rindunică
ș'un boboc de floriceică
Puișorul meu, puiu.

5. Fugă de-aicce lupulea
că-mi adoarme copchilă
liuliă, liuliă;

fugă de-aicea în pădure
că m'oiu face c'o săcure,
și-oiu da de te-oiu dișala
nani, puțulea.

7. Nani, nani, nani, na
frumușică-i fata mea,
cu ochi negri, cu sprincene,
și cu somnul printre gene.
Nani, nani, cu mama
nu știu cui îi samănă
supțirică,
frumușică,
ocheșică,
hărnicică
și frumoasă
și mintoasă
liuliū, liuliū, liuliū, liuliū.

8 Are mama un odor,
și l-am găsit prin mohor ;
și mai are o floricică
și-i găsită pe vălicică,
nani, nani, puțule !

9. Tacă, puicuță, nu mai plinge
puțule, puțule,
că vine cau la ușă,
c'un unches și c'o mătușă ;
și-s trimesți de la imparat,
să ia cine nu-i culcat.
Dormi măicuță, dormi așa
nani, nani, nă.

10. Nani nani somnișor,
hai și-l prinde incetișor
și-l adoarme, doarne dulce,
că puțul vrea să se culce,
și-l adoarme, doarne dus
că mama-l păzește sus ;
fecioarelul, măicuță,

mînca-i-ar măsa guriță,
ochii și sprincenile
nani puțule, nani.

11. Să crești mare, mărișoară,
să mi te vad pe ulicăoară
cu petre în polișoară,
să crești mare și frumoasă
și la lume drăgălașă ;
nani, privighitoarea mamei.

12. Nani, nani puțule,
pușorule,
pentru tine cît amar,
cîtă jele cît amar !
pentru o faptă și un cuvint,
pling de tine pe pămînt.
Maica mi te-a descinta,
pe nebun l-oiu blăstăma :
parte n'aibă să te vază,
inimioara să nu-i crează,
să gonească dorului (?)
valea tintirimului !
nani, nani na.

13. Nani na și nana na,
am o fată, fata mea,
harnicuță, harnicea :
duce apă într'o cofiță,
mîni a duce în coghiță :
mititică
hărnicică,
doarne în leagăn mititică,
și se scoală și muncește,
și-apoi iar se hodinește.
S'apoi verde măr sălcium,
ca a mea fată nu știu,
nani, nani, mititico
nani, nani, banicico
nani, nani, cu mama !

14. Ca să adoarmă fetița ei, povestitoarea cintecului precedent, fiindcă eram acolo și tot bonghea ochii la mine, măsa mă întreabă :

— N'ai văzut fata mea ?

Ești m'am priceput.

— De, răspund, am văzut o țigancă cu un sac și avea o mulțime de băetă ; poate acolo a fi.

— Hei, măi băbie, nu-s în sac, îmi răspunse fata prin gura măsei, iute-mă aici, ești dorm lăuli, lăuli, măi bădiță,

c'aduc apă într'o cofită,
minți oiță duee în coghiliță.
etc.

Cind copilul se scoală, mama îi face toate uralele cuvenite. Unul il ia de subțiori și-l ridică pînă în podele, zicînd :

Titaaa-mare
flăcău (fată) mare.

Altele și alții, măi barbari, îl înalță apucîndu-i de cap. Un singur cintec am auzit în această privință :

Are mama un flăcău,	să se laude cu el,
un flăcău, un nătărău,	să aducă apă minți
strigă fete la pîrău,	și să bată cătăii
frumos ca un bujorel	și să aducă lemne ;
mititel și tinerel,	hopa măi, bată l norocu să l bată.

Ca să vorbească copiilor, mamele tot le strigă : zi pa-pa, zi ta-ta, zi mama, și mor de bucurie cînd aud un gli-gli-i-i.

Altele îi gidilă ca să ridă macar [copilul] și zic gidilindu-i : „gid-gid-gid-gid-gidilici
că ești pînă la prichici ;

iar copilul, ori ride ori plinge. Mama îl ia în sus, îl stringe la pept și-l sărută, cîntindu-i cîte ceva, ca un fel de aîureală, de beție nebună :

Sapoï să nu mă mindresc,
pe lume că măi trăesc !
Să meargă mama cu el la horă
să-și ia fata în casă, noră
puțul mamei, puțu.

Vine timpul cînd copilul începe „să umble în brînci“. Deacum mama începe să prevadă viitorul copilului să : Dacă umblă în brînci de mic, va fi om mare, cu toate că cîte odată și ei se înșală, bată-i pîrdalnicul să-i bată !

Din brînci încep să stea „popușor“, „stă pop“ strigă mama :

Copilul stă pop ! Mare minune ! Și deacum începe să vină la măsa sprijinindu-se de păretele. Dacă-i experimentat destul, apoi mama, mai ales cînd vine și cineva, il apucă de mînă și îl ia la joc. Așa zice :

Hora-ř mare
flăcăř n'are
c'ař murit de gălbinare.

Mați iată două cîntecce de felul celui de sus.

Băiețelul mititel
joacă hora încelinel ;
frunză verde baraboiū,
și înainte și inapoī.
Dă măiculijă, așa
dă cum te învăță mama.

De jucat aș tot juca
n'am cu cine mă lua ;
unu-mi doarme în covată
și hora-î tot nepurtată
tam ta ta...

saă, după primele două versuri, mai adaugă :

Dacă sunt cîteva fete
nici acuma nu-s deslepte.

ori după :

Hora-î mare
flăcăi n'are,
c'ău murit de gălbănare.

se adauge:

Fetele care aū rămas
sed cu tulpanul pe nas.

Tudor Pamfile.

O R A T I U N E

Cinstiți socri mari,
nun și nună,
și toți care stați aici împreună,
vă poftesc să luați aminte,
la vr'o cîteva cuvinte :
Cînd Dumneazău cu cuvîntul,
creă cerul și pămîntul,
le dete podoabe mărete,

cu destule frumusețe ;
impodobi cerul cu soare
și cu stele lucitoare ;
impodobi pământul cu vite,
cu feluri deosebite ;
a văzduhului înălțime
cu sburătoare multime ;
marea și apele toate,
cu pesni făr de număr gloate.

Deçi voind să se proslăvească,
firea-i cea dumnezăească,
întinzind pre sfintă sa mină,
zidi pre Adam din țărină,
după a sa asemănare,
cu cuvintul și cu suflare.
Apoi văzind că nu e bine
să fie omul singur de sine,
somn lin trimese întrinsul
și adormind veni la dinsul,
și dintr'a lui coastă,
zidi pe Eva strămoșa noastră.
Cind Adam ochii-ști deschise,
la ea privind zise :
aceasta s'o numim muere,
și mi-o fi spre mingiere
la trude și ostenele,
căci e din oasele mele.
De aceea fiil acuma
lasă pe tată, pe mumă
și doi cu doi se adună
ca să trăiască împreună :
căci aşa Dumnezău voește
și legea lui poruncește.
cinstiți socii mari, acuma,
ai acestor fiți : tamă, mumă,
vă mai cer tarăști să luăți aminte,
la vr'o cîteva cuvinte.
Finde că după cum se știe,
părinții au o mare datorie,
ca pe copiii lor să nască,
să-i crească pînă în virsa bărbă-
și pînă la a lor mărimi, tească
sufăr necazuri multime.
Precum numai cu laptatul,
cu leagănum și scăldatul,
zilele cu neticnitul,
noptile cu nedormitul,
și altele de supărare,
precum știți fieștecare,

Apoi eșind din pruncie
și intrînd în copilărie,
pe seector il ță tata,
rămiind la mama fată ;
deci tatăl pe fiul învață
cu sfaturi, cu povății,
ca cind este mic la școală să-l duceă
și carte să învețe, carte bună,
pentru a lui folos să trăiască în
cu mai mare nume ; (lume
cum să se îmbărbăteze,
să muncească, să lucreze ;
cum să apuce unealta :
barda, sfredelul și dalta,
și cum una s'o înceapă
și alta s'o priceapă.
Dar cu toate aceste
ca un copil mic ce este
macar ori cît să-l asculte
tot il supără ! a multe.
Sî în acea vreme
iți da grozave blesteme.
Deçi, precum pre fiul tata
așa și pre fată mama
că trăind cu ea împreună
și vrînd să-l dea creștere bună,
o învață cum să loarcă și să tae
pinza subțire și groasă,
o învață rufele să spele și să țese
albe ca zapada să le facă,
o învață să facă de mincare,
și altele cîte casa are.
Apoi după datorie
o învață și omenie,
cum în lume să trăiască,
pe bătrîni cum să-i cinstescă
și cum să albă purtare
cu cel mic și cu cel mare,
apoi o învață legea a crede
și pe preot cum il vede

să i se scoale înainte
ca unui păstor părinție,
ce slujește ecclle sfinte,
sindcă la botez, nuntă și alte toate
fără diasul nu se poate.

Omul în lume cît trăește,
multe lucruri mai greșele,
cu fapta și cu cuvintul,
și-l suferă pămîntul,
nu se despică, nu erapă
ca să-l încece cu apă :
soarele îar îi dă rază,
îl rabdă și-l luminează
nu se pornește să-l arză
și de pre pămînt să-l plarză,
căci Dumnezeu ca un tată,
cu mila n-măsurată
nu se pornește pe dată
cum tacem rău să ne bată,
ci are mare răbdare
și se întoarce cu indurare,
cind cădem la pocăință
și rugăm cu umiliință.
Dar, însă ne zice nouă
de vreți să vă ert vouă,
ertați pe greșitul vostru,
cum celiști la tatăl nostru.
De aceea acuma dară,
acești și ingenunchiară,
și smeriști prin rugăciune,
vă ecă astăzi erăciune

Aceste orațiuni se spun Duminica în ziua nunței, în casa miresei, de către un nunsăș, căruia i se dă în schimb o basmă cusută. În timpul cît se spun aceste orațiuni, socrul, soacra și rudele mirelui și ale miresei staă la masă; iar mirele și mireasa staă în genunchi, unul lingă altul, cu genunchile pe o pernă.

(Spusă de Ion Stănescu, din com. Humele, jud. Argeș).

ca unii care-l năsecurăți
și pînă în vîrstă-i creseurăți.
Vă vor fi suparat poate,
neascultîndu-vă la toate,
sau că din prostie și nemînte
vor fi zis nîscalva cuvinte,
și în acea vreme
se dați grozave blestemă ;
de aceia prin urare
să dați binecuvintare,
precum și Avram lui Isac la însu-
l-a dat binecuvintare. (rare)
De aceea zic și D-voastră
pentru rugă lor și a noastră
prin urmare,
să dați bine cuvintare,
și toti cu dragoste ferbinte
ziceți aceste cuvinte :
Dea-vă Domnul sănătate
și zile îndelungate,
dea-vă stare și avere,
isvor de lapte și miere,
dea-vă feciori și fete,
precum și nouă ne dele,
și chemați să-i întărească
mila cei dumnezeească
să înverzească ca pelinul
și să inflorească ca crinul,
și în tot locul
să-i ţie de păr norocul,
și în traî bun să se răsfețe
piuă la adincă bâtrinele.

Culeasă de An. Marinescu.

CINTECE

558. Dragul mamei Velinaş
mititel și rotofei,
umblă mult după femei.
Mult ţi-a spus mămuca ţie
să te lești din curvărie.
Dimineața se scula,
pe ochi negri se spala,
în grайд la murg se băga,
și șeaua î-o așeza,
și pe el încăleca ;
și măsa că-l învăța :
— Dragu mamiț Velinaş,
nu intră în casă nechemat,
nu bea pahar neînchinat.
Da el cind a ajuns în Tătărăș,
două curve poarta-i deschidea,
două în brațe mi-l strungea,
două găinii îi tăia,
găinii fripte rumenite,
pe din nuntru otrăvite ;
și la masă mi-l poftea.
El la masă niciodată
și la masă se punea ;
și odată imbuca,
și într'un cot se rezema
de la inimă-mi ofta.
Curvele cind il vedea,
de subsuori mi-l lua,
pe cal îl încăleca :
— Dute, japa, te-ar mînca,
că nu mă-ai făcut treaba.
El de departe striga :
— Deschide-mi mamă poarta
și așterne mămucă un pat
că curvele mău gata.
Cind era la mez de noapte
Velinaş trăgea de moarte ;

cind era la cintători
Velinaş varsa sudorii ;
cind soarele răsărea
șepte clopote trăgea,
șepte surorii îl bocea.
Cintă cucu la dumbravă,
Velinaş varsă otravă ;
cintă cucu sus pe cruce
Velinaş la groapă-l duce.

(Auzit de la Toader Mihai Buciumă, de 60 ani, din Tătărăș, jud. Suceava).

559. Frunzuliță iarbă neagră
puiculiță mea cea dragă,
că s'a miniat din șagă
trece drumul, niciodată întreabă.
Trece drumul mai la deal
și oftează cu amar.
Puiculiță drept să-ți spui
că ca tine alta nu-i :
fața ta hîrtie albă,
ochii tăi cerneală neagră.
Cind mă uit pulcă la tine
se rupe inima în mine ;
ochii tăi cei negri
cind mă uit, mă iau fiori.

(Auzit de la N. I. Sandu, de 30
ani, din Tătărăș).

560. Cira, bade, Ciră
vină înapoï, vină,
vină a te mărita
și ești că te-o-i da
după harap negru și buzat
că el îi pudred de bogat.
Cira se rugă :
— Tătucuță hăi

nu mă mărita
că m'oî îneca.
Strae î-a făcut
mîndre mohorîte
ca pentru Cira gâtite ;
papuci î-a luat,
inel de aur î-a dat.
Da Cira c'a lăsat
inelu pe masă
logodnicî în casă,
și haîna pe pat,
papuciî în prag,
și la fugă a plecat,
la Dunărea a apucat.

Da tată-său c'a strigat :

— Cira tatei, Ciră,
vină înapoi vină,
că tu îi-ai uitat
scurteica pe pat,
papuciî în prag,
inelul pe masă
logodnicî în casă.

Cira a răspuns :

— Eû nu î-am uitat,
și eû î-am lasat
de negru harap ;
că de cit oî sta
cu el m'oî cununa,
mai bine m'oî îneca
să fiu hrană peștilor
și hodină racilor.

Nici cuvintul nu-l sfîrșea
și în Dunăre se svirlea.

(Auzit de la Toader Buchilă).

561. Frunză verde și-o alună,
păsărică, fa nebună,
ce mai cînji noaptea pe lună !
Mie-mî vine ziua în gînd
boii de la plug să-i vind

și să-i beaă cu mîndrele
pe la toate crîșmele.
Cu ferele pluguluî
fac potcoave murguluiî,
și să încalec să mă duc ;
mîndrele se strîng și plîng.
Cum n'or plînge, vaî de ele,
cău râmas multe și grele :
cîte mîndre le-am avut
cînd le-ăși strînge aș face un
tîrg,
cîte mîndre le-am lăsat,
cînd le-ăși strînge aș face un
sat ;
da cîte le-oî mai avea
tot Dumnezău le-a ținea
și eû cu ce-oî mai putea.
Legea ta, mă Oltule,
de ar crește iarbă prin tine,
iarbă în două cu dudău
să pască și murgul meu.
Murgul paște și rinchează,
puîca plînge și oftează :
de trei zile și mai bine
umblă puîca după mine
c'o turtuță caldă în sin
c'o cană plină de vin ;
vin în cană î-a înflori,
turta în sin a mucezi
pe mine nu m'a găsi.
Iară frunză iarbă grasă,
de cît cu uritu în casă
mai bine c'o boală în oasă.
De-ar fi maîca sănătoasă
s'ar duce pe riturile
și ar strînge la buruene
și m'ar lecui cu ele,
și de boală c'ăși scapa,
dar de urît cît lumea.
De răul urîtului

apucați malul Prutului;
 și la Prut cind am ajuns
 tot din gură aşa am zis :
 — Treceți-mă, brudari, Prutul
 că în urmă vine uritul.
 Trecuți Prutul jumătate,
 valuri mă băteaș la spate,
 ciocoii mă întrebaș de carte.
 Uritul de iastă parte
 tot din gură aşa striga :
 — Haidă puile inapoiai,
 că noi avem plug eu boi
 și tirlisoare cu oi.
 — Minca-i-ar boii lupiș
 și oile galbaza
 de căt mi-oii minca viață.
 cu tine, o mare toană
 ce se culcă neînchinată
 și minincă nespălată.
 Bată-te crucea nanaș,
 cu cine mă cununaș :
 cu propeaua gardului,
 și cu toanta satului !
 Of nanașă, nănașucă,
 spune toantei să se ducă,
 că as-noapte m'am culcat,
 mult mă mier nu m'a mincat,
 dar de m'oii culca la noapte
 mă minineană pe deoparte.
 Mină-o la vacă să le mulgă,
 vacile apucă la fugă :
 s'aș strins vacile pogol,
 că aș gîndit că-i boala lor :
 dar un giuncanaș fițat
 a luat portița în cap
 și-a fugit pîn ce-a crapat.

(Auzit de la Grigore a Aniței
 din Tătaruș).

Culese de A. Vasiliu.

562. Frunzuleana boalelor,
 în ziua Joî-marilor,
 în Vinerea ouălor,
 în Simbăta paștelor,
 o babă slabă și infocată
 nouă ouă în poală lăua,
 și pe vale apuca.
 cu toți care se întîlnea
 cite un ou în mînă da,
 și pe toți îi întreba
 de temnița lui Iencuț,
 unde-mi este Corbea inchis,
 că l-a inchis de mic copil,
 și acumă îi cu barba în sin ;
 și l-a inchis fără mustață,
 și acumă-i barba în brață.
 Barba îi bate brațele,
 mustețele-umerii,
 genele-sprinocenele.
 La temniță ajungea
 și din gură apoii plingea,
 și din gură apoii striga :
 — Corbeo, Corbeo muică Corbeo,
 ce e de n'âi mai venit,
 că vremea ta a venit,
 vremea de căsătorit ;
 spune maîchiî de căci viu
 spune maîchiî ca să știu,
 iar de nu să te jalească
 trupu să și-l pinzuesc.
 — Nu sint mort, să mă jalești,
 dar nici viu, ca să mă știu
 numai susțetu-mi țiu,
 că pe mine cind m'a 'nchis
 eram tot de șerpi cuprins :
 șerpii ca nojitele,
 năpârcile ca furcile
 broaștele ca ouăle ;
 iară de cind m'a inchis
 staș tot de șerpi cuprins :

șerpii stață ca bujile
năpircile ca plușile,
broaștele cit ploaștele.
Mie maică mi-a puiat
în foaia căftălanului
în fundu pozinarului
o smeoaică
de șerpoaică ;
cind se întinde
mă cuprinde,
cind se sgîrcește,
mă sfîrșește.
Maică măiculița mea
unde e mireasa mea ?
Mireasa-i în Slatina
și mi-o cheamă Carpina
otrăvită de Tapă....

El a ofstat :

— Că mai am două, trei zile,
nu știu astăzi ori e mîne
și mi-ai auzi de nume.
Maică, măiculița mea,
du-te acas' la casa ta
să sapi în băligari
în fața soarelui,
în fereastra grajdului,
că dai de gradiu roșului,
și pe roșu să mi-l scoți
înșelat și înfrinat,
cum e bun de încălecat ;
să te duci în bilciu la Ionovă ;
vezî maică c'ăi vedea
unu nalt și ingalonat,
galbene strălucitoare,
și pe tine te-o întreba
de țî-i roșu de vînzare,
să spui : nu țî-i roșu de vînzare,
dar uici nu e de schimbare,
și-i dăruit mării sale
sa scoți pe Corbea din închisoare,

că l-a inchis de mic copil
și acumă-i moșneag bătrîn.
Mamă-sa căl asculta
și acasă se ducea
și pe roșu mi-l scotea
înșelat și înfrinat
cum e bun de încălecat ;
cu el în bilciu se ducea,
Ștefan Vodă că venea
și din gură apoi zicea :
— Babă slabă și înfocată
cu cuvintul de ispravă
de țî-i roșu de vînzare
să-ți dau galbeni și parale,
ori țî-i babo de schimbare ?
De țî-i babo de schimbare
iți dau babo pînă în trei,
iți dau babo pînă în șepți,
iți dau babo cit ai vrea
herghelia mea să fie a ta.
— Nu mi-i roșu de schimbare,
ci-i dăruit mării tale
să scoți pe corbea din închisoare ;
că de cind mi l-ați inchis
roșu lui mereu a plins,
că l-ați inchis de mic copil
și acumă iți moșneag bătrîn.
Ștefan Vodă auzea
și pe roșu că mi-l lua
și la palat se ducea,
babă de el se ținea.
Ștefan Vodă imi pleca,
și în palat se ducea,
șepți gelăți imi gătea
la temniță-i ducea
și pe Corbea mi-l scotea
și la roșu mi-l ducea.
Corbea mi se întrista,
lacrâmile il trecea,
barba i se resfira.

— Ștefan Vodă apoī zicea :
— Corbeo, Corbeo, voinic
Corbeo
Încalecă pe roșu tu
să-i văd și eū umbletu.
Corbea pe el s'arunca
și prin curte se primbla
și din gură apoī zicea .
— Ștefan Vodă, dumnetă,
dă-mi haînele dumitale
și ghetele din picioare,
și mai dă-mi și sabia
să se învețe roșu cu ea,
să învețe cu sdrâncănițu
să mi se ducă ca vîntu.
De haîne se desbrăca
de ghete se desculța,
sabia o descingea ;
cu ghetele-l încalța,
și pe Corbea-l îmbraca
și prin curte se plimba ;
la mumă-sa se ducea
mîna în susorî punea
și pe cal o arunca,
pînenî roșului că da,
și porțile le iștrea
și din gură apoī zicea :
— Ștefan Voda, dumnetă
acu rămîii sănătos
că la mînă bună ū-am fost,
și acu nu ești harnicu meu.
Ștefan Vodă nu plingea
și din gură apoī zicea :
— Vedeți copiî hoț inferat
cum mă lăsară sărac
și de haîne desbrăcat.

mîndră masă este întinsă,
de mîndri boeri cuprinsă.
Dar la masă cine sta ?
Era turcu Bolundu
și cu Marcu haïducu.
Si bea și se ospăta
de nimeni grija n'avea,
din pistoale focuri da
și ei toți se înveselia,
și cu oala vin că lua,
de cisme se desculța,
și bea Marcu cu carimbu
și turcu cu papucu.
Muma Marcului zicea,
paharnicu-l învăța
cu vin paharu-l umplea,
cu spirt il amesteca
și lu Marcu da de bea ;
și Marcu se chefuia.
Iar Mârculeasa zicea :
— Turcule, Bolundule,
Marcu acu s'a chefuit.
Marcu de se chefuia
coate în masă rezema
mînile în falci își punea
și pe masă cucăia.
Mârculeasa iar zicea,
cum zicea apoī pleca
în trei hodaī se pitula
și amîndoī se sbegnă
și prin paturi se trîntă,
și pe urmă ea zicea :
Turcule bolundule
noi de cînd ne-am iubit
nici un rău noi n'am făcut,
nici un rău dar nici păcat ;
acum desparte Marcu de cap,
paharnicu l-a îmbătat.
Turcu apoī o asculta
sabia o ascuția.

Dar cind ei se tănuia
sluga Maculuī la ușă asculta.
Turcu sabia o scotea,
slujnica o auzea
de la ușă apoī fugea
și la Marcu se ducea
cu picioru în ușă da
ușă în patru se facea ;
palma biciū că o facea
și pe Marcu mi-l lovea ;
Marcu apoī polomotea
cu sabia în grindă da
perejii îi deslipea,
și cind se desmetecea
slujnica îi povestea.
El atunci cum auzea,
de pistoale se inconjura
pe ușă afară eșea
în casă la ei intra
din pistoale slobozea
casa se cutremura,
sabia o ridica
și capu turcului tăia.
Tureu pe brinči se ducea
și la pămînt se închina.
Marcu se posomora
la mumă-sa se ducea
sabia că scotea
și țîtele le tăia.
Iar Mărculeasa zicea :
— Ce faci maică Marcule,
nu tăia țîișoara,
maică, care ai supt din ea.
Sabia că ridica
și țîtele le tăia
gaz pe ea că arunca
și foc cu chibritu-l da,
în poiană o scotea
și se uită pînă ardea,
de nimeni frică n'avea.

El din sabie fluștiura
din pistoale duruia.

563. Frunză verde de-o lălea
lata-î lată Dunărcă
las-o la pîrdalnică,
că vine o șaică pe ea ;
șaică este poleită
pe deasupra zugrăvită
dar în ea cine era ?
Un vînt mare abura
chica lui Gruia infoia
și tureu cind il vedea
de frica lui se ineca,
în Dunăre imi sărea.
O turcoaică că zicea :
turcelor daleilor
ce în Dunăre săriți
și în Dunăre vă inecati
nu vedeți că-i gruia beat ?
Acu e bun de legat
cu cinci funi de mătasă
și eu opt de Brașov
să-i tăiem carnea pînă la os.
La halaturi poruncea
în Dunăre le slobozea
și pe Gruia mi-l prindea,
cu frînghiile-l lega,
cu cinci frînghiî de matasă
tăia carnea pînă la oase.
Chirai ce chirăia
în dealu Spiri il ducea.
Corbiî cind il auzea
la Gruia se scobora
și Gruia îi vedea
lăcrămile il trecea
și către ei se plingea
și din gură apoī zicea :
— Corbeo, Corbea frate al meu
ia na tu inelul meu

să-l duci la tatăl meu
 să-l crăună nouă ani
 pînă el s'o supăra,
 c'atita viață voi avea ;
 și cînd el s'o supăra
 s'o întinde arcu să te ia
 tu să-î lepezi inelul jos.
 El cînd il va vedea,
 lăpădă țoale domnești
 și imbracă călugărești,
 iși ia merinde de mincare
 și desagi cu parale.
 Corbu mi-l asculta
 și la Novac se ducea ;
 corbu inelu lăsa.
 Cînd Novac se supăra
 cu arcu gata să-l ea,
 el la inel se uîta
 și inelu-l cunoștea,
 și în casă se băga,
 lăpădă țoale domnești
 și imbrăca călugărești ;
 iși lua merinde de mincare
 și desagi cu parale,
 în dealu Spiri se ducea
 și la turci îmî striga :
 — Turcilor daleilor
 dacă vă e pruncu de vinzare,
 și vi-l cintăr în parale.
 El răspundea :
 — Nu ne e pruncu de vinzare
 și-î capu de perzare.
 Atunci Novac dacă auzea
 în cîmp înainte se ducea,
 un briceag mic scotea

și desagi îi crăpa,
 galbeni pe cîmp lăpăda ;
 dar turci cînd il vedea
 pe Gruia mi-l lăsa
 pe Novac se năpustea.
 Novac înapoî se întorcea
 pe altă potecă da
 și la Gruia se ducea
 și un cuțit mare scotea
 halaturile le tăia
 și pe Gruia il slobozea,
 și din gură apoî zicea :
 — Gruio, Gruio, fiul meu
 bate tu marginile
 că bat eū mijloacele
 că le știu soroacele.
 Bătu Novac pînă în prinz
 își umplu ochii de plins,
 bătu și pînă în amiază
 și-î veni un rău năcaz,
 și bătu pînă la chindii
 și omori zece miî
 milionu și sută.
 De rămas ce răminea
 îi putea de-î număra.
 Gloanțele le sprijinea
 în tocu pantofului,
 în tocu inelului,
 acolo le sprijinea
 și îndărăt le întorcea.

(Spuse de Constantin Schintee,
 din com. Dănești, jud. Gorj).

Culese de A. Șelaru.

NOTE BIBLIOGRAFICE

Sim. Fl. Marian. — *Legendele Maicii Domnului*. Studiu folkloristic. — Edițunea Academiei române. — București. Inst. de arte grafice Carol Göbl, 1904 [Prețul 4 lei]. Un volum în 8° de 344 p.— Părintele Marian, membru al Academiei române, cunoscutul și neobositul folklorist, a dat la iveală o nouă lucrare de samă. Ar fi zădarnic să aducem laude acestei opere, știut fiind că părintele Marian are o competență deosebită în această materie. Singurul lucru ce s-ar putea zice despre această lucrare, ar fi că nu e un „studiu”, în intenția propriu zis, științific al cuvintului, ci o adunare sistematică a unui material determinat. În un număr de nouă paragrafe deosebite, se dau o sumă de variante a legendelor relative la Maica Domnului, legende culese, în mare parte, din Bucovina. Este lucru stabilit că a devenit foarte anevoieasă culegerea materialului de folklor în România, unde acei cari sunt mai în măsură de a culege, adică învățătorii, sunt luați de virtejul unor preocupări care exclud dragosteia de lucruri neaducătoare de procente, precum ar fi băncile populare și alte instituții similare; aceasta expieă lipsa materialului din România în lucrarea părintelui Marian. — Capitolele care compun această carte, sunt: Nașterea Maicei Domnului; Maica D-lui în stare binecuvintată; Maica D-lui și Crăciun; Maica D-lui și Trif-cel-nebun; Fuga Maicii D-lui la Egipt; Maica D-lui și păingânul; Căutarea D-lui Isus Hristos; Adormirea Maicii D-lui; Maica D-lui scăparea oamenilor.

Pericle Papahagi. — *Basme aromâne și glosar*. Edițunea Academiei Române. — București, 1905 (8 lei). — Un volum în 8° de XXVII și 748 pagini. — D-l Papahagi se arată, și în acest nou volum, unul din cei mai meritoși folkloriști, prin munca și priceperea sa. Cele 139 de basme, cuprinse în acest volum, adunate cu atită măestrie, te lasă în nedumerire, și nu știi ce să admiră mai mult: pe povestitorul, din inima căruia așadar isvorit, sau pe culegătorul care le-a răzduit. Ori cum ar fi, însă, basmele acestea te fac să patrunzi în adincul firei unui popor pe care-l cunoaștem aşa de puțin, dar pe care-l iubim mai mult, cu cît cărurarii lui nici descopăr tainele cugetării și a simșirii unor frajii aşa de îndepărtați de noi. — Trebuie să mulțumim Academiei Române, care înlesnește cercetătorilor folklorului aromânește publicarea unui material aşa de important, cules încă pe cind se mai poate culege, căci încă în curindă vreme „neagră străinătate” va intuneca și va stinge traiul original al aromânilor,

cu cintecetele și basmele lor. — La finele volumului, pe 328 pagini, este un glosar, cu ajutorul căruia poți prinde textul basmelor, fără să mai fi fost nevoie de o traducere a lor. Acest glosar, însă, nu e o simplă înșirare a cuvintelor, cu traducerea lor obișnuită ; fiecare cuvînt te trimete la locul din text, unde se găsește cuvîntul, reproducîndu-se și traducîndu-se liber expresiunile particulare ale graiului aromînesc, iar unde a fost cu puțință, s'a tradus graiul metaforic cu expresiunea analogă din limba română literară. Prin aceasta, glosarul D-lui Papahagi capătă o importanță deosebită. — În fine această lucrare e una din lucrările științifice, menită să aducă mult folos folclorului în general.

CĂRȚI PRIMITE

Domnia lui Ștefan-cel-mare și a lui Ștefan-Tomșa, de Vartolomeiu Mazereau. — Suceava, Societatea tipografică bucovineană în Cernăuți, 1904. — Broșură de 59 pagini, editată de părintele Sim. Fl. Marian.

Ciru Oeconomu. — Capul lui Mihai-Viteazul. — București, Editura „Librăriei școalelor“, C. Sfetea, 1904. — O broșură de 30 pag.

Dr. Radu Chernbach. — Dare de seamă asupra serviciului medical din Huși, pe anii 1903 și 1904. — București, Tipografia ziarului „Cronica“, 1905. — Broșură de 28 pag.

Xenophon C. Gheorghiu. — Praecepta insigniora litteraria ad usum studiosae juventutis in ordinem practicum composita. — Iassiis ex typographia H. Goldneri et filiorum. **MDCCCCIV.**

SEZĂTOAREA

Director: ARTHUR GOROVEI

— VOL. IX. —

FĂLTICENI

—
TIPOGRAFIA M. SAIDMAN
—

1905

TABLA DE MATERII

VOL. IX.

Cîntece, culese de :

- C. P. Canavea, pag. 93.
- M. Lupescu, 59, 93.
- A. Șelaru, 91, 170.
- A. Vasiliu, 88, 168.

Colinde, culese de St. St. Tuțescu, 83.

Descîntece :

- De pus cuțitul [Gh. Rudeanu], 29.
- De luat cuțitul (Gh. Rudeanu), 29.
- De urșită, De soare sec [Gh. Rudeanu], 30.

Diverse :

- Frămintări de limbă (A. Șelaru), 31.
- Portul din Țăpu (T. Pamfile), 33.
- Folklorul și justiția (A. Gorovei), 47.
- Credință popolare în cărți bisericești (Gh. T. Kirileanu), 81.
- Satirele satelor (P. Gheorgheasa), 137.
- Cinepa și lucrul ei [T. Pamfile], 139.
- Zicători și cuvinte (S. Mihailescu), 145.

Note bibliografice, 32, 175.

Povești :

- Finul lui D-zeu (A. Vasiliu), 17.
- Norocul [C. Teodorescu], 49.
- Povestea cismarului [P. Dobrogeoi], 65.
- Găina cu norocul (P. Dobrogeoi), 113.
- Prepeleac fiul cătelei (T. Pamfile), 121.

Snoave :

- Căsătoria vulpei cu motanul** [C. P. Canavea], 24.
- Briciul lui Vodă** (A. Vasiliu), 26.
- Purecarul popei** (C. P. Canavea), 56.
- Cei trei surzi** [C. P. Canavea], 57.
- Picală și popa** (C. P. Canavea), 57.
- Departe de gard** (C. P. Canavea), 58.

Tradiții și legende :

- Cum s'a făcut pupăza** (N. Bațaria), 1.
- Dragobetele** (G. Rigo), 5.
- Partea și norocul** (L. Mrejeriu), 27.
- Corabia lui Noe** (R. Marinescu), 27.
- De ce n'are năpirca coadă** (H. Țapu), 28.
- Păpăruda** (A. Șelaru), 28.
- Un joc de copii** (Gr. Goilav), 46.
- Intovărășiri** [S. Mihăilescu], 76.
- Leacuri băbești** [Gh. Rudcanu], 124.
- Copilul** (T. Pamfile), 157.
- Orațiune** (An. Marinescu), 165.

Varianda n. sp. in Albion No 41-42 1907
" " minor in Florida Barnacles unperfumed.

Medicină populară :

Leacuri băbești [Ghi. Rudeanu], 135, 151,
[vezi și Descințece].

Note bibliografice : 32, 96, 128, 178, 195.

Materialuri folkloristice (Artur Gorovei), 138. *chat*.

Orație : (Gh. T. Kirileanu), 14.

Povestī :

Poveste [A. Vasiliu], 94.

Basm (H. N. Tapu), 132 "

Strigăte în joc : (L. Mrejeriu), 58.

Studii :

Portul gospodarilor din vechime [S. T. Kirileanu], 21.

Războiul de țăsut [G. Weigand], 145.

Aga Bălăceanu, legendă [H. Tapu], 163.

Gheorghe cel viteaz (N. L. Kostache), 183.

Tradiții și legende :

Din viața Rominilor Macedoneni [N. Bajaria] :

a) Taghianilu, 76.

b) Colindele, 177.

Plugușorul (H. Tapu), 109.

Vasile-cel-mare (Al. Vasiliu), 55.

Legenda horilcei [D. Dan], 65.

Cu ce-i mai bună mămăliga (D. Dan), 68. *Sfîrșitul hărții*

Muntele Cucu [D. Dan], 70.

Povestea lui Esop (S. T. Kirileanu), 72.

